

Acest document prezintă propunerile Centrului pentru Inovare Publică pentru Planul Național de Acțiune OGP 2022-2024, în cadrul sesiunii de consultare deschise în perioada februarie-martie 2022.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să ne contactați:

Ovidiu Voicu

ovidiu.voicu@inovarepublica.ro

0723.522.340

www.inovarepublica.ro

I. TRANSPARENȚA SECTORULUI PUBLIC	2
1. Transparența companiilor de stat	2
2. Transparența societăților comerciale înființate de autoritățile publice locale	3
3. Revizuirea legislației și practicilor privind informațiile clasificate	4
4. Transparența companiilor care beneficiază de contracte din fonduri publice	5
5. Aderarea la EITI (Inițiativa pentru Transparența Industriilor Extractive)	7
II. IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN PROCESUL DECIZIONAL	8
6. Dezvoltarea platformei e-consultare.gov.ro	8
7. Guvernare deschisă la nivel local	9
8. Bugete pentru Cetățeni	11
III. DATE DESCHISE ȘI E-GUVERNARE	13
9. Implementarea ambițioasă a prevederilor Legii Datelor Deschise	13
10. Date deschise în educație	14

I. Transparența sectorului public

1. Transparența companiilor de stat

Instituții publice implicate

În varianta extinsă, angajamentul poate fi implementat în coordonarea **Secretariatului General al Guvernului**, cu participarea tuturor ministerele care au în subordine/coordonare companii de stat

Într-o variantă restrânsă, angajamentul poate fi asumat, ca proiect-pilot, de unul din ministerele aflate în această situație: economie, energie, transporturi etc., fiind ulterior extins la întreg sectorul public.

Scurtă descriere

Companiile de stat, aflate în coordonarea ministerelor și a altor agenții din subordinea guvernului, administrează o parte importantă a economiei naționale. A existat întotdeauna neîncredere cu privire la capacitatea și onestitatea managerilor acestor companii. Un pas important pentru creșterea încrederii publicului, dar și pentru a îmbunătăți controlul public asupra activității întreprinderilor de stat, este creșterea transparenței acestora.

Acțiuni/activități propuse

1. Adoptarea, prin Hotărâre de Guvern, în urma consultării societății civile și a mediului de afaceri, a unui **set de informații minime care sa fie făcute publice de companiile de stat.**
2. **Creșterea graduală a conformării companiilor la 100%**, în trei etape:
 - (1) După șase luni: nicio companie sub 30%, medie minim 60%
 - (2) După un an: Nicio companie sub 60%, medie minim 85%
 - (3) După doi ani: 100%
3. Realizarea unui **instrument online de monitorizare și raportare**, care să ofere acces la baza de date cu indicatorii (asumați la punctul 1) și gradul de conformare, atât în format deschis cât și vizualizare grafică.
4. Realizarea unui **ghid de bune practici în ceea ce privește buna guvernare a companiilor de stat.** Ghidul va conține sinteza principiilor OECD și ale Băncii Mondiale cu privire la guvernarea corporativă și nu va avea caracter obligatoriu în prima etapă, ci va avea drept obiectiv conștientizarea și furnizarea unei direcții pentru actorii care se doresc "pionieri" în domeniul transparentizării companiilor de stat.

2. Transparența societăților comerciale înființate de autoritățile publice locale

Instituții publice implicate

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (coordonare)
- Ministerul Finanțelor Publice și Secretariatul General al Guvernului (sprijin)

Scurtă descriere

În ultimii ani, numeroase autorități publice locale au creat societăți comerciale către care au delegat unele servicii locale. În multe situații, activitatea acestor companii este greu de urmărit din perspectiva cetățenilor și nu există nici măcar o evidență a lor. Acest angajament își propune să răspundă cerinței privind evidența, și să creeze bazele unui control riguros al activității acestor companii.

Activități/acțiuni propuse

1. Crearea unei **baze de date centralizate cu informații minime despre societățile comerciale înființate de APL**. Setul de date minime va fi stabilit în urma consultărilor cu societatea civilă și asociațiile APL. Datele vor fi furnizate voluntar de APL, la solicitarea MDRAP
2. Elaborarea unui **ghid de conformare voluntară a APL cu un set de bune practici privind transparența societăților comerciale** înființate de acestea, inclusiv actualizarea bazei de date menționate.
3. Inițierea unui **proiect-pilot, prin care MDRAP și MFP oferă sprijin și stimulente APL care în mod voluntar vor aplica prevederile ghidului**.
4. Inițierea unui proiect de lege care impune obligații ale APL privind transparența societăților comerciale înființate de acestea.

3. Revizuirea legislației și practicilor privind informațiile clasificate

Instituții publice implicate:

Ministerul Justiției

Scurtă descriere

Angajamentul vizează analiza practicii clasificării informațiilor ca secret de serviciu din perspectiva interesului public și revizuirea legislației sau a practicilor.

Experiențele societății civile și ale mass-media arată că una din cele mai importante limitări pentru accesul la informații de interes public este clasificarea informațiilor în baza legii 182/2002 privind informațiile clasificate. Legea introduce două tipuri de clasificări: secrete de stat și secrete de serviciu. Mai ales a doua categorie ridică probleme de acces la informații de interes public. Conform legii, informațiile secret de serviciu sunt „informațiile a caror divulgare este de natura sa determine prejudiciu unei persoane juridice de drept public sau privat”.

Această definiție lasă un spațiu mare pentru decizii arbitrare ale conducătorilor instituțiilor publice. Spre exemplu, numeroase contracte sau anexe la contracte sunt clasificate pentru că ar putea fi lezate interesele furnizorilor. Oportunitatea acestor decizii este chestionabilă din perspectiva interesului public. Au fost semnalate și cazuri în care conducătorii unor instituții publice au clasificat ca secret de serviciu toate documentele din instituție.

Acțiuni/activități propuse

Măsurile practice pentru îmbunătățirea situației sunt: (1) analiza practicilor curente, pentru a sesiza posibile abuzuri sau exagerări; (2) introducerea prin normele legii a unui centralizator care va cuprinde toate ordinele șefului instituției privind clasificarea unor informații interne, disponibil public online, ca instrument de prevenție.

Activități:

1. Centralizarea datelor privind informațiile clasificate ca secret de serviciu de către instituțiile publice centrale și realizarea unei tipologii a acestora.
2. Analiza, prin sondaj, a oportunității unor decizii de clasificare din perspectiva interesului public.
3. Introducerea prin normele legii a unui centralizator care va cuprinde toate ordinele șefului instituției privind clasificarea unor informații interne, disponibil public online
4. Decizie, în urma unei consultări publice, cu privire la oportunitatea revizuirii legii și, dacă este cazul, inițierea proiectului de lege.

4. Transparența companiilor care beneficiază de contracte din fonduri publice

Instituții publice implicate

- Ministerul Justiției (coordonare)
- Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Finanțelor Publice, ANAF, Registrul Comerțului, Agenția Națională pentru Agenda Digitală, Autoritatea Națională pentru Achiziții Publice

Scurtă descriere

Angajamentul vizează creșterea transparenței companiilor care intră în relații de afaceri cu instituții publice. Așa cum persoanele care ocupă o funcție publică acceptă unele limitări ale dreptului la viață privată (spre exemplu, prin publicarea declarațiilor de avere și de interese), este firesc ca și companiile care beneficiază de contracte din fonduri publice să accepte un nivel mai ridicat de transparență. Există deja prevederi legale în acest sens, în primul rând prin legislația privind achizițiile publice. Angajamentul vine să completeze aceste prevederi prin două mecanisme:

- administrativ, prin crearea unor mecanisme de publicare automată, din oficiu, în format deschis, a datelor deținute deja de instituții publice (Registrul Comerțului, ANAF) despre companii
- legal, prin îmbunătățirea cadrului legislativ pentru a permite identificarea beneficiarului real al activităților companiilor care oferă bunuri sau servicii instituțiilor publice (beneficial ownership)

Aceste activități răspund cererilor publicului de a asigura o mai mare transparență a intereselor.

Activități/acțiuni propuse

1. Publicarea în format deschis a datelor deținute deja de instituții publice

În acest moment, datele despre companii colectate de Registrul Comerțului și de ANAF sunt disponibile public cu unele restricții financiare sau tehnice:

- Registrul Comerțului publică pe portalul de date deschise doar o mică parte a datelor publice colectate, care nu include nici măcar numele proprietarilor unei firme, restul fiind disponibile doar contra cost
- ANAF și Ministerul de Finanțe oferă gratuit acces la unele informații despre firme, dar prin interogări după Codul Unic de Înregistrare, ceea ce face foarte costisitoare, ca timp, căutările

Într-o primă fază, Guvernul va promova transparența afacerilor cu statul prin inițierea unui mecanism de publicare, din bazele de date deținute de Registrul Comerțului, ANAF și Ministerul de Finanțe, în portalul național de date deschise, în format deschis, a informațiilor detaliate despre firmele ce au intrat în relații de afaceri cu instituții publice. Setul de informații ce vor fi publicate va fi stabilit în urma unei dezbateri publice.

Ca date de intrare, vor fi folosite informațiile (listă CUI) din portalul de achiziții publice. Actualizarea se va face lunar.

2. Automatizarea procesului de publicare

Secretariatul General al Guvernului va iniția și va coordona un proiect de automatizare a procesului de publicare. Prin asigurarea interoperabilității bazelor de date amintite, se va urmări publicarea în timp real și în mod automat a informațiilor stabilite la punctul anterior.

3. Extinderea datelor de intrare la toate companiile care intră în relații contractuale cu statul

Soluția propusă la acțiunile anterioare oferă acces imediat la datele deja colectate. Există însă numeroase contracte pentru care nu este necesară utilizarea portalului de achiziții publice. Pentru a extinde proiectul la toate acestea, Guvernul va iniția măsuri administrative și, dacă este cazul, legislative, prin care toate instituțiile publice vor avea obligația de a transmite lunar lista CUI-urilor companiilor cu care au intrat în relații de afaceri, pentru a fi incluse în actualizările lunare menționate.

În același timp, vor fi urmărite soluții tehnice și legale pentru a extinde proiectul de automatizare.

4. Îmbunătățirea legislației privind beneficiarii reali

Obiectivul specific al acestei componente va fi să introducă prevederi suplimentare de transparență a beneficiarilor reali (beneficial ownership) pentru companiile care intră în relații de afaceri cu statul.

Plecând de la propunerea internațională Beneficial Ownership Data Standard (<http://beneficial-ownership-data-standard.readthedocs.io/en/master/>), Guvernul va organiza consultări cu actorii politici, guvernamentali, din mediul de afaceri și din societatea civilă, pentru a crea un standard adaptat nevoilor și contextului național. Acesta se va referi, printre altele, la chestiunea acționarilor anonimi, a acțiunilor la purtător, dar și la așa-numitele „paradisuri fiscale”. Dezbaterea va fi corelată cu evoluțiile recente din interiorul Uniunii Europene.

După finalizarea dezbaterii, Guvernul va iniția un proiect de lege pentru obligativitatea standardului ales.

5. Aderarea la EITI (Inițiativa pentru Transparența Industriilor Extractive)

Instituții publice implicate

- Ministerul Energie (coordonare)
- Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Economiei, Ministerul Justiției

Scurtă descriere

Angajamentul vizează aderarea României la EITI – Extractive Industries Transparency Initiative.

EITI este un standard global care urmărește transparența și responsabilitatea statelor în exploatarea petrolului, gazelor naturale și resurselor naturale. Standardul EITI

(<https://eiti.org/standard/overview>) urmărește aceste obiective pe întregul lanț de producție: alocarea licențelor, extracție, beneficiarii reali ai companiilor din domeniu, prevederile fiscale, și felul în care guvernele folosesc banii din redevențe și alte taxe pentru îmbunătățirea vieții comunităților.

La acest moment, standardul EITI a fost adoptat de 51 de țări, aflate în diverse faze de implementare. Chiar dacă inițial EITI s-a adresat mai ales țărilor a căror economie depinde de astfel de resurse, el s-a extins treptat către țări în care resursele extractive reprezintă un factor important în economie, fără a fi dominant. Spre exemplu, Ucraina și Germania s-au alăturat recent.

La finalul anului 2017, OGP și EITI au semnat un Memorandum (https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/OGP_EITI_MoU_20180405.pdf) prin care se urmărește alinierea acțiunilor în cadrul celor două inițiative internaționale. Membrii Steering Committee OGP sunt în mod particular îndemnați să adere la EITI, atunci când este relevant pentru situația economică din țările lor.

Activități/acțiuni propuse

- Aderarea României la EITI
- Pregătirea, în parteneriat cu industria și societatea civilă, a unui Plan de Acțiune pentru implementarea standardului
- Implementarea Planului de Acțiune

II. Implicarea cetățenilor în procesul decizional

6. Dezvoltarea platformei e-consultare.gov.ro

Instituții publice implicate

Secretariatul General al Guvernului (coordonare), cu participarea tuturor ministerelor

Scurtă descriere

Angajamentul propune refacerea portalului e-consultare.gov.ro, la un nivel mai ambițios, astfel încât să contribuie în mod real la creșterea gradului de implicare a cetățenilor în luarea deciziilor.

În contextul PNA curent, Guvernul a creat portalul e-consultare.gov.ro, care ar trebui să includă propunerile de acte normative ale ministerelor. În realitate, portalul este puțin utilizat, pentru că îi lipsesc o serie de funcționalități de bază:

- Nu toate ministerele și agențiile îl folosesc în mod curent
- Nu există posibilități de căutare după domenii și instituții
- Nu are facilități de tip alerte
- Nu există posibilitatea de a formula opinii online
- Nu se conectează automat cu sistemul intern de avizare a actelor normative

Ideea în sine este valoroasă și nu trebuie abandonată, ci trebuie găsite metode pentru a îmbunătăți implementarea.

Acțiuni/activități propuse

- Redefinirea, într-o manieră participativă, a specificațiilor tehnice ale portalului
- Găsirea resurselor pentru implementarea proiectului
- Realizarea tehnică
- Introducerea unor norme care să stimuleze ministerele să folosească în mod real portalul

7. Guvernare deschisă la nivel local

Instituții publice implicate

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
Secretariatul General al Guvernului

Scurtă descriere

Angajamentul propune reluarea activităților pe această temă, asumate, dar neimplementate în PNA 2020-2022, precum și extinderea lor la un nivel de ambiție cel puțin mediu.

Scopul este dezvoltarea unui mecanism prin care autoritățile publice locale să inițieze programe după modelul *Open Government Partnership*, cu sprijinul Guvernului și al societății civile.

Angajamentul propune un model de cooperare între autoritățile centrale, autoritățile locale și societatea civilă, mediul de afaceri și mediul academic.

Guvernul (MLPDA și SGG):

- Sprijină autoritățile locale înscrise în program prin:
 - Cunoaștere, expertiză, mentorat;
 - Micro-granturi pentru dezvoltarea unor componente;
 - Oportunități de schimburi de experiență cu alte localități;
 - Vizibilitate, prin premiarea celor mai bune inițiative într-o gală anuală.
- Dezvoltă un set de instrumente digitale, inclusiv cu identificarea surselor de finanțare, pentru:
 - un set de instrumente software standardizate, open-source, pentru a facilita prezența online a UAT-urilor: pagină de Internet proprie, cu structura propusă în Memorandumul privind transparența; interfață de utilizare care să permită actualizarea paginii fără cunoștințe tehnice; widget-uri care să preia automat informații esențiale din bazele de date centralizate; instrument pentru democrație participativă;
 - un serviciu de tip cloud, administrat de MLPDA, care să includă mentenanță și în care UAT-urile își pot găzdui gratuit paginile de Internet ce utilizează soluția standard.

Autoritățile Locale

- Participă voluntar la program;
- Pregătesc și implementează planuri de acțiune locale, urmând [Recomandările privind parteneriatul pentru Guvernare deschisă la nivel local](#);
- Acestea pot include și soluții de e-government.

Societatea civilă, mediul de afaceri și mediul academic

- Pune la dispoziția autorităților locale modele testate, pentru diverse componente ale planurilor locale de acțiune. Exemple:
 - Bugete pentru Cetățeni;
 - Bugetare participativă, inclusiv bugetare participativă la școală;
 - Desgin4Community;
 - Platforme pentru date deschise;
 - Soluții de e-guvernare pentru livrarea unor servicii publice;
- Sprijină cu expertiză preluarea și implementarea acestor modele;
- Facilitează dialogul cu organizațiile și grupurile informale de cetățeni din localitate;
- Contribuie la dezvoltarea forumurilor pentru cetățeni, care să asigure replicarea pe termen lung a modelului OGP.

Acțiuni/activități propuse

- Guvernul alocă, prin bugetul MLPDA din 2023, sumele necesare pentru mini-granturi pentru autorități locale, componenta de informare și comunicare (inclusiv gala anuală) și studii inițiale pentru instrumentele digitale.
- MLPDA și SGG, împreună cu partenerii din societatea civilă, identifică și documentează (pe scurt) un set de modele care să constituie un „meniu” de acțiuni pentru autoritățile publice locale, în concordanță cu Recomandările.
- APL sunt informate despre oportunitatea de a participa la programul OGP la nivel local.
- Alte ministere și agenții se pot implica cu propuneri specifice (ex. MJ despre SNA; MFP despre bugete și bugetare etc.)
- APL sunt invitate să se înscrie în programul OGP la nivel local, alegând un set de acțiuni, în principiu, dar fără a se limita la, din Recomandări și „meniu” de modele propuse.
- APL pot accesa mini-granturi, cu condiția de a include o co-finanțare prin bugetul local (perioada se suprapune cu dezbateră despre bugetele locale).
- Un număr de până la 15 UAT-uri sunt sprijinite să dezvolte și să adopte Planuri locale de acțiune.
- UAT-urile sunt sprijinite să implementeze planurile de acțiune.
- Gala anuală OGP premiază cele mai bune inițiative locale.
- Toți partenerii evaluează rezultatele interimare ale programului și, dacă este cazul, fac o propunere de extindere prin bugetul anului 2024.

8. Bugete pentru Cetățeni

Instituții publice implicate

- Ministerul Finanțelor Publice (coordonare)
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (susținere)

Scurtă descriere

Angajamentul își propune să introducă obligativitatea Bugetelor pentru Cetățeni, o formă narativă a bugetelor publice, gradul pentru administrația centrală și locală. Implică reasumarea angajamentului din PNA curent, cu accent pe implementarea la nivel local.

Bugetele publice sunt realizate pe baza structurii economice și funcționale a administrației publice și folosite ca atare în contabilitatea instituțiilor publice. Aceeași formă este prezentată și publicului.

Chiar și atunci când proiectul de buget este prezentat public în timp util pentru dezbateri, formatul documentului este foarte greu de înțeles pentru publicul larg, chiar și pentru cetățenii cu un nivel ridicat de educație, dar care nu sunt experți în domeniu. Acest lucru reprezintă un obstacol major în calea unei participări reale a cetățenilor la deciziile privind alocările bugetare.

Acțiuni/activități propuse

Introducerea *bugetelor pentru cetățeni* (BpC), adică forme narrative care descriu bugetul într-un limbaj accesibil publicului larg, reprezintă o soluție testată de numeroase țări. BpC are legătură directă cu creșterea complexității afacerilor publice și reprezintă o formă de a explica mai bine contribuabililor ce se întâmplă cu banii lor. Datele deschise se adresează cu precădere unor persoane cu aptitudini tehnice, care la rândul lor le vor transcrie în forme accesibile. Dar pentru o informare directă a celor care nu au aptitudinile necesare pentru a decifra fie limbajul contabil, fie pe cel ingineresc, statele au început să introducă și textele descriptive. În [Manualul pentru Transparență Fiscală](#) publicat în 2007, Fondul Monetar Internațional a introdus pentru prima dată într-un document de acest nivel ideea unui ghid pentru cetățeni, asociat bugetului: „*Scris într-un limbaj simplu și accesibil, ghidul ar trebui să sintetizeze chestiuni economice recente, să explice principalele obiective ale bugetului, să enumere principalele schimbări și/sau noi politici propuse și să arate cum se vor aduce veniturile, cum se vor aloca cheltuielile și cum se va realiza finanțarea*”.

În 2010, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) a publicat [un manual](#) pentru realizarea unui ghid al bugetului pentru cetățeni, iar în 2012 International Budget Partnership (IBP) a realizat [un ghid](#) care consacra sintagma de *buget pentru cetățeni* (*citizens' budget*). În același an, IBP a măsurat, prin *Open Budget Survey*, că 36 de țări aveau o formă de BpC inclusă în procesul de bugetare. Țările în cauză sunt foarte diferite, de la economii puternice și democrații stabile, precum Statele Unite, Franța sau Marea Britanie, la țări foarte sărace, ca Afganistan sau Honduras, și dictaturi precum Kazahstan. În România, propunerile de buget sunt întotdeauna însoțite de note de fundamentare, dar acestea sunt într-un limbaj ermetic, inaccesibil publicului larg, deci nu sunt considerate BpC.

Activități:

1. Pregătirea unui Buget pentru Cetățeni aferent bugetului național pentru anul 2023 și prezentarea acestuia la momentul dezbaterii publice.
2. Colectarea răspunsurilor cetățenilor și ale societății civile pe marginea BpC și elaborarea unui ghid pentru realizarea BpC
3. Pilotarea BpC pentru cel puțin 15 localități, cu diferite caracteristici.

4. Realizarea și prezentarea BpC aferent bugetului 2024.
5. Redactarea și adoptarea normelor care introduc obligativitatea BpC pentru toate autoritățile publice.
6. Pregătirea, inițierea și implementarea unui program de asistență privind utilizarea BpC pentru autoritățile publice.

III. Date deschise și e-guvernare

9. Implementarea ambițioasă a prevederilor Legii Datelor Deschise

Instituții publice implicate

Autoritatea pentru Digitalizarea României

Scurtă descriere

Proiectul legii datelor deschise, care transpune în legislația românească Directiva Open Data, se află în dezbateri parlamentară și, foarte probabil, va fi adaptată înainte de finalul anului 2022.

Între alte prevederi, proiectul de lege introduce conceptul de seturi esențiale de date, și introduce un mecanism administrativ de arbitraj pentru situațiile în care există refuzuri ale cererilor de acces la date.

Ambele mecanisme – seturi de date esențiale și arbitraj administrativ – pot deveni instrumente puternice pentru creșterea transparenței administrației, dacă sunt ambițios implementate.

Acțiuni/activități propuse

1. Crearea, împreună cu societatea civilă și mediul de afaceri, a unui consiliu consultativ pentru identificarea, publicarea și actualizarea seturilor de date esențiale.
2. Stabilirea și implementarea unui calendar ambițios de publicare a seturilor de date esențiale și a unui set de indicatori de monitorizare a actualizării lor periodice.
3. Operaționalizarea rapidă a mecanismului de arbitraj administrativ, printr-un proces care implică reprezentanții mediului de afaceri și ai societății civile.

10. Date deschise în educație

Instituții publice implicate

Ministerul Educației
Autoritatea pentru Digitalizarea României
Secretariatul General al Guvernului

Scurtă descriere

Angajamentul urmărește publicarea datelor în format deschis a datelor și indicatorilor din educație deținută de Ministerul Educației și instituțiile coordonate.

Politicile educaționale și percepția cetățenilor asupra sistemului public de educație sunt grevate de absența unor informații concrete, certificate, despre sistem. În lipsa unor indicatori relevanți, dezbaterile despre educație nu poate avea substanță, iar politicile în domeniu pot fi cu greu evaluate.

În ultimii ani, în sistemul public de educație au fost îmbunătățite sau introduse noi sisteme informatice care permit generarea de date despre sistem. Atât din aceste sisteme, cât și din viitoare procese similare (așteptate din programe cu finanțare europeană), trebuie extrase seturi de date anonimizate ce vor fi publicate pe portalul guvernamental de date deschise.

Angajamentul îmbunătățește accesul publicului la informațiile din educație, crește responsabilitate publică a decidenților din educație și folosește intensiv noile tehnologii.

Acțiuni/activități propuse

1. Identificarea tuturor sistemelor informatice și bazelor de date ale MENCS și instituțiilor coordonate, aflate în utilizare, implementare sau pregătire.
2. Definirea, în urma unor consultări publice, a seturilor de date esențiale despre educație ce urmează a fi publicate în portalul de date deschise.
3. Definirea procedurilor interne și publicarea seturilor de date esențiale.
4. Reglementarea unei politici interne a Ministerului prin care orice sistem informatic nou va avea în mod obligatoriu o componentă care permite exportul către portalul național de date deschise.